

ПРОТОКОЛ

№ 9

гр. Варна, 24.01.2024 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Диана В. Джамбазова

Членове: Росица Сл. Станчева
Юлия Р. Бажлекова

при участието на секретаря Юлия П. Калчева
Сложи за разглеждане докладваното от Росица Сл. Станчева Въззивно гражданско дело № 20233000500451 по описа за 2023 година.
На именното повикване в 09:16 часа се явиха:

ВЪЗЗИВНИЦИТЕ:

ПРОКУРАТУРАТА НА РБ, редовно призована чрез представляващ Апелативна прокуратура - Варна, представлява се от **прокурор Пламен Костадинов**.

Н. А. К., редовно призована, не се явява, не се представлява.

СЪДЪТ ДОКЛАДВА постъпила молба вх. № 475/23.01.2024г. от процесуалния представител на въззивницата адв. Е. Ф., с която моли да бъде даден ход на делото в нейно отсъствие, поддържа въззивните жалби, оспорва въззивната жалба на прокуратурата и изразява становище по съществото на спора. Претендира присъждане на разноски за всички инстанции. Прилага съдебна практика и извадка от Закона за съдебната власт в Германия.

ПРОКУРОР КОСТАДИНОВ: Да се даде ход на делото.

Съдът намира, че не са налице процесуални пречки по хода на делото, поради което

О П Р Е Д Е Л И

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО И ДОКЛАДВА ВЪЗЗИВНИТЕ ЖАЛБИ и постъпилите писмени отговори.

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК, образувано по въззивни жалби и на двете страни по спора, предмет на постановеното по гр. д. №

798/2022г. по описа на ОС – Добрич решение № 200/03.07.2023г., допълнено по реда на чл.250 ГПК с решение № 250/25.09.2023г.

Прокуратурата на Република България обжалва решението от 03.07.2023г. в частта, в която е осъдена да заплати на Н. А. К. сумата от 12 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушаване правото за разглеждане и приключване в разумен срок на сл. д. № 1/1991г., преобразувано в ДП № 780-11/1998г. по описа на ВОП – София, а сега ДП № 11-048/1999г., за периода от образуване на делото през м. януари 1991г. до 27.11.2022г., на основание чл.26 ЗОДОВ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 27.11.2022г. до окончателното ѝ изплащане.

В жалбата се излагат оплаквания за произнасяне по недопустим иск за периода преди 15.12.2012г., т.е. до приемането на разпоредбата на чл.26 ЗОДОВ. Оспорванията в останалата част са досежно направените от първоинстанционния съд изводи за наличието на предпоставките за ангажиране отговорността на държавата чрез ПРБ, евентуално за прекомерност на присъденото обезщетение. Сочи се, че не са отчетени фактичестката и правна сложност на наказателното производство, липсата на доказателства за това, че ищцата е претърпяла твърдените неимуществени вреди и относимите критерии по чл.52 ЗЗД. Отправеното до настоящата инстанция искане е за отмяна на решението в тази му част и отхвърляне на исковата претенция.

Ищцата Н. А. К., чрез процесуалния си представител, обжалва постановените от първостепенния съд решение № 200/03.07.2023г. в частта, в която е отхвърлена исковата ѝ претенция за горницата над присъденото обезщетение от 12 000 лева до предявения размер от 120 000 лева и решение № 250/25.09.2023г., в частта в която е отхвърлена претенцията ѝ за заплащане на законната лихва върху главницата за периода от 28.11.2019г. до 26.11.2022г., както и е оставено без уважение искането ѝ по чл.248 ГПК за изменение на първоначалното решение в частта му относно присъдените в нейна полза разноси.

В жалбата срещу решението от 03.07.2023г. навежда оплаквания за необоснованост и липса на изложени мотиви защо съдът приема, че искът ѝ за горницата над сумата от 12 000 лева е неоснователен. Твърди се, че не са обсъдени всички наведени от нея доводи относно претендирания размер, както и относимата съдебна практика на ЕСПЧ. Излага подробни аргументи по съществото на спора. Иска се отмяна и уважаване на предявения иск изцяло.

С жалбата срещу допълнителното решение от 25.09.2023г. се оспорва изводът на първоинстанционния съд за началния момент на дължимото обезщетение за забава. По изложени доводи счита, че същият е направен в противоречие с материалния закон и стандартите на ЕСПЧ. С оглед на това се претендира отмяна на решението в тази му част и присъждане на законна лихва с начален момент от 28.11.2019г.

Относно оставеното с решението от 25.09.2023г. без уважение искане по чл.248 ГПК се твърди, че с изменението на Наредба № 1/2004г. определението на ВКС, на което се е позовал първоинстанционния съд е загубило актуалност. Наред с това при разрешаване на въпроса относно

дължимостта на разносните за пътни разходи съдът е следвало да приложи и стандартите на ЕСПЧ, цитирайки разрешения по посочена практика.

В срока по чл.263 ГПК Прокуратурата на РБ е депозирала писмени отговори и по двете въззивни жалби на ищцата Н. А. К., с които ги оспорва като неоснователни.

Срещу подадената от Прокуратурата на РБ въззивна жалба не е постъпил отговор от насрещната страна - Н. А. К..

Страните не са направили искания по доказателствата.

ПРОКУРОР КОСТАДИНОВ: Поддържам въззивната жалба, подадена от Прокуратурата на РБ чрез Окръжна прокуратура - Добрич. Оспорвам въззивните жалби, подадени от процесуалния представител на Н. К.. Поддържам подадените писмени отговори. Нямам искания по доказателствата.

СЪДЪТ счете делото за изяснено от фактическа страна, поради което

О П Р Е Д Е Л И

ДАВА ХОД ПО СЪЩЕСТВО

ПРОКУРОР КОСТАДИНОВ: Уважаеми апелативни съдии, считам, че решението на Окръжен съд - Добрич е неправилно в частта на присъденото обезщетение за неимуществени вреди. Съдът аргументирано е определил обезщетението като подробно е обсъдил всички претенции и оплаквания на ищеца, но неправилно е приел, че обезщетението трябва да бъде в размер на 12 000 лв. По отношение на критериите за определяне на обезщетението, на паричния еквивалент на моралните вреди, претърпени в установеното по посочените критерии и стандарти допуснато нарушение на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, е налице практика на ВКС, обективизирана в множество решения. Съгласно тази практика справедливостта като критерий за определяне на паричния еквивалент включва винаги конкретни факти, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. Трайно установена е съдебната практика, че нормата на чл. 52 от ЗЗД изисква конкретна преценка на всеки отделен случай и уравниловка е невъзможна. По реда на чл. 26 от ЗОДОВ се дължи обезщетение само за вредите, които са пряка последица от неразумно бавните действия на правозащитните органи, но не и вредите от престъплението. В този смисъл всички факти от значение за правото на прилаганата насилствена асимилация на етническите турци от страна на тоталитарния режим, не могат да бъдат критерий при определяне на обезщетението за претърпени неимуществени вреди от друг деликт, какъвто е бавното правораздаване. Що се отнася до искането на Н. К. за увеличаване на размера на присъденото от Окръжен съд - Добрич обезщетение, следва да посоча, че такива по-високи обезщетения са присъждани от съдилищата на пострадали пряко лица от престъплението, а не на техни наследници. В случаите когато по-голямо като размер обезщетение е присъждано на наследници, то това е било в случаи когато наследниците по съответното дело са били повече от един. В настоящият случай исковата претенция от Н. К. е предявена в качеството ѝ на един от наследниците на А. Ф.. Едновременно с това в Окръжен съд - Добрич е била предявена искова претенция от Н. А., също наследник на А. Ф., подадена на

същата дата – 28.11.2022 г., както и претенцията по настоящото дело, и е било образувано гр. д. № 797/2022 г. на Окръжен съд – Добрич. Това обстоятелство служебно е било известно на съда, но не е било съобразено при постановяването на решение № 200/03.07.2023г. по гр. д. № 798/2022г. и поради несъединяване на посочените дела в едно производство при наличие на предпоставките на чл. 213 от ГПК и неиздаване на общо решение по тях, и по двете дела са присъдени отделни обезщетения за нарушени граждански права на общия им наследодател А. Ф.. С нормата на чл. 2б от ЗОДОВ, приета на 15.12.2012г., се предвиди вътрешно-правно средство за защита, което е самостоятелна хипотеза на отговорност на държавата за вреди, причинени на граждани и юридически лица от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок по чл. 6, §1от ЕКЗПЧОС. Нормата на чл. 2б от ЗОДОВ считам, че няма обратно действие. Тя урежда случаите, възникнали след влизането ѝ в сила и претенцията, основана на забавени действия преди влизане в сила на нормата на чл. 2б от ЗОДОВ считам за недопустима, тъй като към онзи момент не е било налично защитимо от закона право на обезщетение за неспазване на разумен срок. Считам, че в случая не са ангажирани доказателства за действително претърпени неимуществени вреди като пряк и непосредствен резултат от релевираното нарушение на правото на разглеждане на досъдебното производство в разумен срок в подкрепа на твърденията върху негативното отражение в личния живот, здравословното състояние както на ищеца, така и на неговия наследодател, поради което определения от Окръжен съд – Добрич размер на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 12 000 лв. считам за силно завишен. За това Ви моля да обсъдите изложените аргументи, както и тези, посочени във въззивната жалба, подадена от Прокуратурата на РБ и да го намалите съобразно посочените факти. Незаконосъобразно в този смисъл е искането на ответната страна за неговото увеличаване над размера от 12 000 лв. по посочените вече аргументи.

СЪДЪТ обяви, че ще се произнесе с решение в законния срок.

Протоколът е изготвен в съдебно заседание, което приключи в 9.23 часа.

Председател: _____

Секретар: _____